

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

2. søndag etter påske

Fjellhamar kirke 18. april 2010

Johannes 21,15-19

PREKEN

1. HVA SKAL MAN SI?

Forrige søndag hørte vi om hvordan Jesus viste seg for disiplene ved Tiberiassjøen. De hadde fisket hele natta uten å få noe. Så kom Jesus på stranda og ba dem hive ut garnet på andre siden av båten. Så fikk de masse fisk. Når de kom inn på stranda med all fisken så hadde Jesus ordna et lite bål og der stekte de noen av fiskene og spiste sammen.

Peter ble sittende ved siden av Jesus. Jeg ser for meg at i hvert fall Peter spiste i taushet. Han ante ikke hva han skulle si. Sist de spiste og hadde god tid til å snakke sammen var skjærtorsdag kveld. Da hadde Peter sagt klinkende klart at han var klar til å gi sitt liv for Jesus. Om alle andre stakk skulle han ikke gjøre det! Basta! Han fikk vel rett i at han ikke stakk av. Han var den eneste av disiplene som snek seg etter Jesus når han ble tatt til fange natt til langfredag. Men når han ble konfrontert med at han var en av de som var i følge med Jesus strakk ikke motet til lenger. Og det endte med at han tre ganger nektet for å kjenne Jesus og bante på det. Så gol hanen. Og Jesus ble ført bort til pisking, hån, korsfestelse og død

Nå satt de ved siden av hverandre igjen. Jesus og Peter. For første gang siden det store sviket. Begge tenker på det samme, men hva skal man si? Peter aner i hvert fall ikke.

2. JOHANNES 21,15-19:

15 Da de var ferdige med måltidet, sier Jesus til Simon Peter: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn de andre her?» Han svarte: «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø mine lam!» 16 Igjen, for annen gang sier han: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg?» «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær,» svarte Peter. Jesus sier: «Vær hyrde for mine sauer!» 17 Så sier han for tredje gang: «Simon, sønn av Johannes, har du meg kjær?» Peter ble bedrøvet over at Jesus for tredje gang spurte om han hadde ham kjær, og han sa: «Herre, du vet alt; du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø mine sauer! 18 Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Da du var ung, bandt du beltet om deg og gikk dit du selv ville. Men når du blir gammel, skal du strekke ut dine hender, og en annen skal binde beltet om deg og føre deg dit du ikke vil.» 19 Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle ære Gud med. Da han hadde sagt dette, sa han til Peter: «Følg meg!»

3. PETER FÅR EN NY SJANSE

Vi kjenner Peter som den frimodig, engasjerte og litt bombastiske karen som fort kunne snakke før han tenkte. Ofte med store ord. En ledertype med temperament og handlekraft. Nå er alt det borte. Sviket langfredag har kledd han naken. Hans store ord og frimodige løfter har han med sin fornektelse avslørt seg selv på det mest ydmykende vis. Et unnskyld blir så altfor enkelt. Dette går det ikke an å prate seg ut av. Han er ordløs og uten troverdighet.

Jesus møter Peter sånn han trengte det. Han vek ikke unna og latet som ingenting. Han anklaget han ikke og ga han huden full av kjeft. Det kunne sikkert ha vært godt på et vis for Peter. At Jesus tok igjen. Jesus spør han tre ganger om hans kjærlighet og overgivelse. Hans tredoble fornektelse kan han nå få legge bak seg med en trefoldig kjærlighetserklæring. Ingen hvorfor gjorde du det? Hva var det jeg sa? Du som er som stor i kjeften alltid – hva sier du nå? Nei. Varsomt og fast og med mye kjærlighet går Jesus rett til kjernen og spør etter hvor hans hjerte er. Hvem han elsker. Tre ganger. Og den tredje gangen så tror jeg det skjer noe med Peter. Det når helt inn i Peter, til følelsene og han blir lei seg. Han kjenner på smerten sviket er og hvordan det svir. Og så får han si med egne ord, bekjenne sitt svik direkte til Jesus: Herre, du vet alt. Du vet hvem jeg påstod jeg skulle være, hva jeg endte opp med, og hvem jeg er. Du vet alt. Og du vet også at jeg har deg virkelig kjær, tross mitt svik.

Når Jesus spør bruker han etternavnet også. Simon, sønn av Johannes. Det gjør det til noe ekstraordinært. Hvis ungene eller gubben ikke hører hjemme og man skal ta i litt ekstra uten å ty til eder og galle, så legger vi på etternavnet. Eller når det er ekstra høytidlig. Kanskje det var noe i det når Jesus bruker det, men jeg tror vi skal ta med oss den andre gangen Jesus brukte etternavnet når han snakket til Peter. Det var i Joh kap 1 når de møttes første gang og Jesus utfordret han til å bli hans disippel og en del av hans følge. Disse tre spørsmålene har nok ikke bare det i seg at det er et oppgjør med sviket, men det er en gjentakelse av utfordringen, kallet, han en gang fikk og sa ja til.

For Jesus er klar til å gi Peter en ny sjanse. Han vil gjerne gi Peter oppgaven og ansvaret på nytt. Å være en hyrde for sauene. Å være en leder for Jesus-bevegelsen. Jesus har ikke mistet troen på Peter. Tvert i mot har han sterkere tro på han en noen gang. Når Peter var stor i kjeften skjærtorsdag sa Jesus at nå kan du ikke følge meg, men senere skal du følge meg. Langfredag tross store ord og løfter, var han ikke klar og sviktet. Nå, som en smålåten og prøvet mann, som bekjenner sin kjærlighet, er han klar. Sterkere kan ikke det sies enn når Jesus forutsier hvilken død Peter skal ære han med. Å strekke ut sine hender var et uttrykk for korsfestelse. Nå var Peter klar til å følge Jesus helt ut. I følge den kirkelige tradisjon ble Peter korsfestet i Roma, opp ned etter eget ønske. Nå var han klar til fullt ut stå for det som lå i Jesu utfordring når det startet og som han avslutter samtalen med Peter med: Følg meg!

4. KJÆRLIGHET FØRER MED SEG ANSVAR OG OFFER

Med Peters liv som eksempel kan vi si at kjærlighet fører med seg et par ting: For det første en oppgave og et ansvar. Alle de tre spørsmålene til Peter om kjærlighet ble fulgt opp av en oppgave og et ansvar: Fø mine lam. Spre min kjærlighet til mennesker rundt deg. For det andre så fører kjærligheten med seg et offer. For Peter ble det martyriet, drept for sin tro. Kjærligheten fører også med seg et offer.

En kjærlighet uten villighet til ansvar og offer er en innholdsløs eller svak kjærlighet. Men vi kan også snu på det å si at ansvar og offer skjer ikke uten kjærlighet. Dette kan vi lett kjenne igjen og det finnes ingen bedre eksempler enn barna våre. Disse nydelig små som nå er blitt døpt f eks. Og som i årevis fremover skal i en herlig blanding gjøre dere så lykkelige, terrorisere dere, gjøre dere stolte, gjøre dere bekymret, gi dere kjærlighet og trenge deres kjærlighet, og mer enn noe annet gi livet mening. Da faller hele denne rekka på plass av seg selv. Fordi dere elsker dem, tar dere selvfølgelig ansvaret som følger med det, og offeret det krever. Av nattevåk, bæring av skrikende unger, bekymringer og tidsbruk. Dere setter dere selv og deres egne behov til side for disse små. I et tenkt tilfelle ville vi vært villig til å ofre livet for dem. Og vi kan snu på det og si: Hva slags kjærlighet hadde det vært til barna hvis dere ikke var villig til å ta ansvaret og offer som følger med å få barn? En innholdsløs og svak kjærlighet.

Men Jesu kjærlighet er ikke begrensa til egne barn. Peter ble ikke bedt om å være hyrde, vise kjærlighet, for kun sitt eget kjøtt og blod. Nei, Jesu kjærlighet er grenseløs. Et hvert menneske er vår bror og søster. ”We are family” som det heter på nynorsk. Jesus ber oss elske vår neste og det er den vi møter på vår vei. Kjent eller ukjent. Familie eller ikke. Landsmann eller utlending. Ja, elsk deres fiender, sier Jesus. I Matteus 5 står det: ”*Om dere elsker dem som elsker dere, er det noe å lønne dere for? Og om dere hilser vennlig på deres egne, er det noe storartet? Vær fullkomne, slik som deres himmelske Far er fullkommen.*” Sånn var Jesus. Radikalt elsket han alle og tok de svake i forsvar. Og radikalt utfordrer han oss også til å elske alle. Når Peter bekrefter sin kjærlighet til Jesus og er klar for ansvaret og offeret det medfører, så er det med Jesus som forbilde. Følg meg!, som lyder til slutt gjør det tindrende klart: Jesus er vårt eksempel til etterfølgelse.

5. KJÆRLIGHETEN – EN GAVE ELLER OPPGAVE?

Men er ikke kjærligheten en gave og ikke en oppgave? Noe jeg får fritt og uten ansvar og krav? Er ikke kjærligheten at han ofret seg for meg og ikke et offer jeg skal gi? Jo, men hvordan kan vi unngå å forhold oss til begge deler?

Ekte kjærlighet gis uten krav til den som tar i mot. Uavhengig om den er fortjent eller ikke. Dere gir kjærlighet til disse små selv om de ikke kan gjøre noe for dere. Og vi elsker tenåringer selv om han ikke har så veldig mye positivt å komme med selv. Guds og Jesu kjærlighet er sånn. Jesus gir sitt liv som offer i kjærlighet for en feig gjeng som flykter, forråder han og banner på at de ikke kjenner han. Og om sine fiender som presser igjennom korsfestelsen og utfører den, sier han: ”*Tilgi dem, de vet ikke hva de gjør.*”

Men om den gis fritt og uten krav, og vi kan ta i mot den uten å ha fortjent den, så går det ikke an å leve med den, være fylt med den uten å bære med seg dens iboende ansvar og offer. Kjærligheten gis fritt som en gave, ufortjent. Men å ta den i mot og leve med den innebærer ansvar og offer. Fordi kjærligheten vil det selv. Peter sviktet det ansvar og offer kjærligheten til Jesus bød han, langfredag. Når Jesus møter Peter rundt bålet er Jesu kjærlighet til Peter uforandret. Sånn er kjærligheten, sånn er Jesus. Og Peter får ta i mot kjærligheten fra Jesus enda en gang. Men den kjærligheten gjør noe med han. Den driver han til etterfølgelse, ansvar og offer.

I nattverden så kan vi komme som Peter. Med våre små og store svik mot Gud og hverandre. Og han møter deg med kjærlichkeit og tilgivelse, sannhet og nåde. Men vær forberedt, den kjærlichkeit vil utfordre deg og føre noe med seg. Kom til nattverd hvis du trenger å bli møtt av Jesu kjærlichkeit. Kom til nattverd hvis du ønsker å bli preget av Jesu kjærlichkeit. Kom til nattverd hvis du vil følge etter Jesus og hans kjærlichkeit.